

Vajdasági Magyar Újrakezdés

Választási program – 2026

Magyar Nemzeti Tanács

Szerbia

Az újrakezdés 16 pontban

A jövőt együtt építjük

Kidolgozta: Rózsa Zsombor

*Konzulensek: Dér Bakos Rebeka, Gyermán István, Gyulai Zsolt, Jurković Mónika,
Kopunović Dávid, Dr. Kovács Sárkány Hajnalka, mgr. Lázár Tibor, Letsch Erich, Mezei Zoltán,
Mohácsi Soma, Papp Erika*

Nyitó gondolat

A vajdasági magyar közösség fontos időszak előtt áll. Az elmúlt években sok minden megváltozott, szembe kell néznünk a legégetőbb problémákkal: a lakosság számbeli csökkenése, a fiatalok tömeges elköltözése, a megszerzett tudásunk nem tart lépést a világ dinamikus fejlődésével. Sok emberben az az érzés alakult ki, hogy a közös ügyeinkre egyre kevesebb ráhatása van, és hogy a jövő inkább bizonytalanságot jelent, mint lehetőséget. Mi másképpen gondolkodunk. Úgy gondoljuk, hogy a vajdasági magyar közösség ereje ma is megvan. Megvan a családi közösségekben, a fiataljainkban, a tanárainkban, a vállalkozóinkban, a művészeinkben, a civil szervezeteinkben és mindazokban, akik nap mint nap tesznek ezért a közösségért. A kérdés nem az, hogy van-e jövője a vajdasági magyarságnak. A kérdés az, hogy milyen jövőt építünk?

Ez a program abból a meggyőződésből született, hogy a Magyar Nemzeti Tanácsnak többnek kell lennie egy intézménynél. Olyan közösségi térré kell válnia, amely összekapcsolja az embereket, figyel a valós problémákra: mér, elemez, tervez, és lehetőségeket teremt. Politikai hitvallásunk szerint az őshonos nemzeti kisebbségek jogainak biztosítása és helyzetük javítása a Szerb Köztársaság területén az egész társadalom érdeke. E közösségek jelenléte és aktív részvétele szellemi, kulturális, társadalmi és gazdasági szempontból is gazdagítja és erősíti az egész országot, és társadalmunkat. Ezért a nemzeti kisebbségek jogainak gyakorlását szolgáló intézményi és kulturális keretekre elkülönített források nem tekinthetők egyszerű költségvetési kiadásnak, vagy állami kegynek. Ezek a beruházások hosszú távon többszörös társadalmi és gazdasági hasznot hoznak, hozzájárulva a társadalmi kohézió erősítéséhez, a társadalmi bizalom növeléséhez, a konfliktusok lehetőségének csökkentéséhez, valamint az ország nemzetközi hírnevéhez és versenyképességéhez. A célunk egyszerű: egy erősebb, korszerűbb, nyitottabb és összetartóbb vajdasági magyar közösség építése, ahol az emberek nem kívülálló, hanem alakítói a közös jövőnek. A jövőt együtt építjük!

1. Új alapokra helyezzük a közösség jövőjét – Statikus működés helyett dinamikus jövőépítés

A vajdasági magyar közösség előtt álló mai kihívások már jóval összetettebbek annál, mint amire a hagyományos, megszokott intézményi működés önmagában választ tudna adni. Bár az oktatás, a kultúra, a tájékoztatás és a nyelvhasználat örök alappilléreink maradnak, a népességfogyás, az elvándorlás, a szórvány gyorsuló asszimilációja és a fiatalok jövőképeinek bizonytalansága, olyan égető területek, amelyekkel a jelenlegi struktúra képtelen hosszú távú stratégiák mentén foglalkozni. Az elszigetelt, utólagos és reaktív intézkedések kora lejárt, mert a 21. század teljesen új és komplex feladatok elé állít bennünket.

Ha merészen túllépünk a merev, bürokratikus hivatali működésen, és a Magyar Nemzeti Tanács figyelmét és tevékenységét kiterjesztjük a népesedés, a jólét, a modern gazdaság, az ifjúságpolitika és a széles körű kapcsolattartás valós területeire, sikeresen megfordíthatjuk a negatív társadalmi folyamatokat. Egy olyan rugalmas, kezdeményező és modern struktúrát hozhatunk létre, amely nemcsak elszenved a változásokat, hanem aktívan, szervezeten és sikeresen alakítja a közösségünk sorsát.

Kezdeményezzük az Magyar Nemzeti Tanács működésének azonnali kibővítését négy új, lendületes stratégiai bizottsággal.

1. Elindítjuk a demográfiai folyamatokat elemző és a fiatal családokat segítő **Népesedési és Jóléti Bizottságot**;
2. a világban élő elszármazottakkal, a szórvánnyal, a Szerbiában élő többi nemzeti kisebbséggel, az anyaországgal, a külhoni magyar közösségekkel és a szerb intézményrendszerrel hidakat építő **Kapcsolattartási Bizottságot**;
3. a vállalkozásokat, a mezőgazdaságot és a Tisza-menti fejlesztéseket motorizáló **Gazdaságfejlesztési és Régiófejlesztési Bizottságot**;
4. valamint a fiatalok modern tudásszerzését, közösségépítését és a közösségi sportéletet felkaroló **Ifjúsági Ügyekért Felelős Bizottságot**. Ezzel a Magyar Nemzeti Tanácsot egy erős, nyitott és mindenki számára elérhető, modern jövőépítő központtá alakítjuk.

Üzenet: **Nemcsak őrizzük a múltat, a holnapot is építjük!**

2. Több mint intézmény – Demokratikus képviselőlet és mérhető teljesítmény

A Magyar Nemzeti Tanács előtt álló legnagyobb mai kihívás a zárt, hivatali működés és a közösség teljes háttérbe szorításával zajló döntéshozatal. A jelenlegi keretek között a közösség tagjai csupán négyévente, a szavazás napján válnak láthatóvá a rendszer számára. Ráadásul a mostani

stratégiák egyáltalán nem mérik a programok valós társadalmi és civil hatását – például a bevont önkéntesek számát, a helyi civil kezdeményezéseket vagy a lakosság valós elérését. Ez a távolságtartó működés gyengíti a közösségi aktivitást, és elszigeteli egymástól a különböző csoportokat: az itthon maradtakat, a szórványban élőket, valamint a külföldre költözött, tenni vágyó vajdasági magyarokat.

Ha a Magyar Nemzeti Tanácsot egy olyan nyitott, polgári és felelősségteljes közösségi térré alakítjuk, amely nemcsak képviseli a vajdasági magyarságot, hanem napi szinten bevonja a közös gondolkodásba, ezzel új alapokra helyezhetjük a közbizalmat. Ha a működést a modern, eredményorientált vezetésre, a folyamatos lakossági visszacsatolásokra és világos, számszerűsíthető teljesítményi mutatókra alapozzuk, az intézmény a fejlődésünk igazi motorjává válhat. A digitális technológia erejével egy olyan átlátható, sikeres és határokon átívelő képviselőt hozhatunk létre, amely egyetlen lüktető hálózatba kapcsolja a helyben élőket, valamint az elszármazottak szellemi és anyagi potenciálját.

Bevezetjük a modern, mérhető teljesítményszemléletet, és a számszerűsíthető célokat minden stratégiai dokumentumba, osztályba és intézménybe. Ennek érdekében szakítunk az üres ígérekkel, és két kulcsfontosságú, professzionális rendszert vezetünk be:

- **HPM (High Performance Management – Csúcsteljesítményű Vezetés):** Ez a módszer biztosítja, hogy az MNT intézményei ne csak passzívan „létezzenek”, hanem folyamatosan képezzék a munkatársaikat, gyorsan reagáljanak a lakossági visszajelzésekre és igényekre, és a leghatékonyabban használják fel a közpénzeket.
- **KPI (Key Performance Indicators – Kulcsfontosságú Teljesítménymutatók):** Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy minden programunknak számszerűsíthető célokat adunk. Nem azt fogjuk mérni, hogy hány papíralapú stratégia készült, hanem például azt, hogy hány új fiatal sikerült bevonni egy programba, hány százalékkal nőtt a civil szervezetek támogatása, vagy hány emberhez jutottak el a valós információk. Feketen-fehéren láthatóvá tesszük a programok közösségi hasznát.

A teljes átláthatóság jegyében rendszeres nyilvános konzultációkat indítunk, előben, online közvetítjük az MNT-üléseket, negyedéves közösségi beszámolókat tartunk, és egy mindenki számára nyitott digitális platformot hozunk létre. Elindítunk egy modern, globális közösségi felületet, amely közvetlenül összeköti a Vajdaságban élőket a világ bármely pontjára elszármazott földiekkel, teret adva a közös projekteknek, és az olyan gyakorlatias képzéseknek, mint a pályázatírás, vagy a közösségi forrásteremtés (crowdfunding). Biztosítjuk, hogy az MNT a közösség egészének valós érdekeit szolgálja – a pedagógusokét, szülőket, fiatalokét, művészekét, újságírókét, civil szervezetekét és vállalkozókat egyaránt –, a döntések, a felelősök, a célok és az elért eredmények pedig minden vajdasági magyar ember számára tisztán láthatóak és számonkérhetőek legyenek.

Üzenet: **Nyitott kapuk, mérhető sikerek – a közösség kezébe adjuk az irányítást!**

3. Szakmai vezetőket az intézmények élére – Politikai jutalmak helyett tiszta érdemelvűség

A vajdasági magyar iskolák, kulturális központok, médiumok és közösségi szervezetek élére történő kinevezéseket jelenleg a politikai lojalitás és a pártalapú jutalmazási rendszer uralja. Ez a káros gyakorlat háttérbe szorítja a valódi tudást és teljesítményt, félelemre építő és zsarolható végrehajtókat nevel a vezetőkből, és kirekeszti, vagy elüldözi a szakmailag autonóm értelmiséget. Ha a pozíciók megszerzéséhez és az érvényesüléshez politikai engedély szükséges, az intézményeink elveszítik hitelességüket, szakmai integritásukat és hosszú távú fejlesztési potenciáljukat.

Amennyiben a vezetői kinevezéseket független, nyílt és szigorúan objektív szakmai alapokra helyezzük, képesek leszünk felszabadítani a közösségünkben rejlő teljes szellemi tőkét. A transzparens, pontozásos értékelési rendszerek garantálják, hogy a legalkalmasabb, szakmailag hiteles, jövőképpel és erkölcsi tartással rendelkező vezetők kerüljenek az intézmények élére. Ez a fordulat felszámolja a félelmet, motiváló környezetet teremt, és hosszú távú, eredményorientált fejlődési pályára állítja közösségi szervezeteinket.

Azonnal bevezetjük a nyilvános pályázatok, a független szakmai bizottságok és a pontozásos értékelési rendszerek kötelező alkalmazását. A kinevezési döntések indoklásait, a bírálati pontszámokat, valamint a benyújtott szakmai-vezetői programokat teljes terjedelmükben nyilvánossá és letölthetővé tesszük a közösségi digitális felületeken. Megteremtjük a nyitott, esélyegyenlőségen alapuló kiválasztási kultúrát, ahol a kinevezések alapja kizárólag a szakmai teljesítmény, a jövőkép és a közösség iránti felelősség.

Üzenet: **A tehetség és a szakmaiság ne kérjen politikai engedélyt!**

4. Szabad magyar médiát és modern digitális tartalomgyártást – Pártpropaganda helyett közösségi tartalomgyár

Az Magyar Nemzeti Tanács által alapított és fenntartott hagyományos médiaházak – a Magyar Szó, a Hét Nap, a Pannon RTV – működése jelenleg erősen központosított, politika-vezérelt és egyetlen politikai párt kizárólagos, egyoldalú kiszolgálására korlátozódik. Ennek egyenes következménye a szerkesztőségi szabadság elvesztése, a tartalom elszegényesedése, a sajtóetikai standardok folyamatos sérülése, a közösségi párbeszéd módszeres elfojtása, valamint a közpénzek és hirdetési források átláthatatlan osztogatása. A média teljesen elbeszél a lakosság feje felett: hiányoznak a közönségközpontú kimutatások, nincsenek konkrét mérhető célértékek vagy indikátorok, miközben a fiatalabb generációk elérése kritikusan alacsony szintre süllyedt.

Ha a teljes vajdasági magyar sajtót gyökeresen és véglegesen mentesítjük a pártpolitikai kötöttségektől és a cenzúrától a független és szabad tájékoztatás érdekében, helyreállítjuk a sérült közbizalmat. Amennyiben a médiairányítást lojalitás helyett tiszta szakmai alapokra helyezzük, átlátható tartalmi kategóriákat vezetünk be, és a meglévő struktúrákat a modern platformok algoritmusaihoz igazított digitális közösségi tartalomgyárakká alakítjuk, a sajtót egyirányú propagandaeszközből a teljes Kárpát-medencében elismert, élő és interaktív közösségi kapcsolattá formálhatjuk.

Felszabadítjuk a médiát a politikai béklyóktól: teljes szerkesztőségi szabadságot biztosítunk, felállítunk egy független szakmai médiatanácsot, egy azonnali nézői/hallgatói/olvasói panaszrendszert, valamint bevezetjük a közpénzekből származó támogatások és hirdetések teljesen nyilvános elosztását. A szakmaiság jegyében világos tartalmi kategóriákkal szigorúan és egyértelműen elkülönítjük egymástól a híreket, a véleményeket, az elemzéseket, az interjúkat, a

közéleti tartalmakat és a PR jellegű megjelenéseket, hogy a közösség tisztán lássa a valóságot. Elindítunk egy modern digitális médiaalkalmazást a közönségmérésre és a felhasználói szokások elemzésére, ahol a nézők/hallgatók/olvasók közvetlenül értékelhetik a híreket és a műsorokat. Létrehozuk a Vajdasági Magyar Influenster Alapot a TikTok-on, YouTube-on alkotó lokálpatrióta fiatalok támogatására, alkalmazzuk a mesterséges intelligencia (AI) alapú tartalomkezelést, és kétnyelvű (feliratos) regionális magazinműsorokkal építünk kulturális hidat a többségi nemzettel. Ezzel a technológiai modernizációval ötvözzük a tájékoztatást és az oktatást – nemzetközi, svéd mintára – a digitális szerkesztőseket olyan integrált audiovizuális platformmá alakítjuk, amely tantárgyspecifikus videók és podcastekkel közvetlenül és hatékonyan támogatni tudja a vajdasági magyar tanárok mindennapi oktatási munkáját is.

Üzenet: **A média nem irányítja a közösséget, hanem kapcsolatot épít vele!**

5. Erős kulturális intézményeket és élő, partneri közösségi tereket – Belterjes rendezvények helyett, nemzetközi értékteremtés

A vajdasági magyar kulturális élet és az MNT jelenleg érvényben lévő kulturális stratégiája (VMKS) mereven intézmény-, épület- és rendezvényközpontú, leíró jellegű struktúrára épül. A valós működés nagyrészt kimerül a politikai lojalitás alapján kiosztott támogatásokban, az ideológiai nyomásgyakorlásban, valamint a belterjes, pártpolitikai háttérre épített rendezvények mechanikus számolásában. Ebből a zárt rendszerből teljesen hiányzik a társadalmi hatás, a látogatottság és a közösségi aktivitás objektív mérése; a digitalizáció és a mesterséges intelligencia kreatív, közösségépítő alkalmazása elhanyagolt, a nemzetközi és európai uniós kulturális hálózatoktól (Creative Europe, Horizon Europe) való elszigeteltség pedig folyamatosan növeli a szféra sérülékenységet. Színházaink, művelődési házaink, könyvtáraink és mozijaink így elveszítik valódi közösségi tér jellegüket, a fiatal alkotók és generációk pedig kiszorulnak a döntéshozatalból, és csupán passzív, statisztikai célcsoportként jelennek meg a rendszerben.

Ha a kultúrpolitikát és a közösségi tereket gyökeresen és véglegesen mentesítjük az ideológiai nyomásgyakorlástól és a pártpolitikai béklyóktól, képesek leszünk felszabadítani a vajdasági magyar alkotók valódi kreatív energiáit és megőrizni a művészi szabadságot. Amennyiben a támogatási rendszert teljes mértékben átláthatóvá és teljesítményalapúvá tesszük, az intézményvezetésbe pedig kizárólag a közösségi hitelességgel bíró szakembereket engedjük, a kultúra megszűnik túlélő üzemmódban működni. Ha nemzetközi minták alapján a fiatalokat passzív szemlélőkből döntéshozó partnerekké emeljük, akkor a hagyományőrzés és a kortárs értékteremtés pulzáló, modern közösségi erővé válik

Visszaadjuk a kulturális élet szabadságát és autonómiáját: garantáljuk az alkotói és művészi szabadságot, megszüntetjük az ideológiai nyomásgyakorlást, és az intézmények élére kizárólag nyílt, szakmai pályázatok útján választunk vezetőket. Teljesen átlátható, ellenőrizhető és teljesítményalapú finanszírozási rendszert vezetünk be, amelyben az MNT által felügyelt intézmények hatékonyságát nem a politikai lojalitás, hanem a High Performance Management (HPM) szemlélet és a számszerűsíthető teljesítménymutatók (KPI-ok) alapján folyamatosan mérjük (valós látogatottság, online elérés, közösségi fogadtatás és társadalmi hatás). Kiemelten és részrehajlás nélkül támogatjuk a helyi kezdeményezéseket, a civil szervezeteket, a népi kultúrára épülő programokat, valamint különös tekintettel a kortárs művészeti műhelyeket és a közösségi tereket. A pályázatok elbírálása előre meghirdetett, átlátható szempontrendszer és pontrendszer alapján történik. A döntéseket független szakmai testület hozza meg, amely minden pályázat

esetében nyilvános indoklást tesz közzé, így a döntések és azok szakmai megalapozottsága mindenki számára megismerhető. Nemzetközi minták alapján a jövő nemzedékét partnerként, közvetlen ötletelőként és döntéshozóként vonjuk be a kulturális folyamatok alakításába. Alkalmazzuk a mesterséges intelligenciát és a modern digitális közösségépítést az archívumok elérésére, valamint egy dedikált szakmai egységet hozunk létre az MNT-n belül az európai uniós kulturális alapok (Creative Europe, Horizon Europe) és nemzetközi partnerségek közvetlen megpályázására, megtörve a belterjes, kiszolgáltatott finanszírozási függőséget.

Üzenet: **Nemcsak örököljük a kultúrát – tovább is írjuk!**

6. Minőségi magyar oktatást, tudásalapú társadalmat és az értelmiségi utánpótlás nevelése

A vajdasági magyar közösség legégetőbb strukturális válsága, hogy a jelenlegi oktatási rendszer képtelen kitermelni a megmaradáshoz szükséges magasan képzett, versenyképes értelmiségi réteget. Az iskolák és az MNT jelenlegi stratégiája megrekedt a meglévő intézményhálózat pusztá, statikus és bürokratikus fenntartásánál, miközben a diákok körében drasztikusan visszaesett a tanulási motiváció, a kritikai gondolkodás és a tudás társadalmi presztízse. Nem ösztönözzük eléggé az iskolán túli önképzést és a többletteljesítményt, a merev szerbiai tanterv pedig nem készíti fel a fiatalokat a 21. századi munkaerőpiac kihívásaira.

Ezzel párhuzamosan az oktatás szereplői teljesen elszigeteltek egymástól: a tanárok magukra maradtak a mindennapi közoktatási nehézségekkel, a módszertani magánnyal, valamint az integráció és a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek felzárkóztatásának el nem ismert adminisztratív és lelki terheivel. A szülők kiszorulnak az iskola életéből, alig kapnak támogatást a pályaorientációban, a környezetnyelvi szerb nyelvoktatás elavult, alacsony hatékonysága pedig tovább korlátozza a fiatalok hazai érvényesülését, elindítva őket az elvándorlás útján.

Ha az oktatáspolitikai középpontjába a tudás presztízsének visszaállítását, a gyermekek tanulási motivációjának radikális, élményalapú serkentését és a többletteljesítményt nyújtó diákok kiemelt támogatását helyezzük, képesek leszünk megállítani az értelmiségi bázisunk elsorvadását. Nekünk létkérdés, hogy a jövőben magasan tanult, kezdeményező és kreatív fiataljaink legyenek, akik itthon maradnak.

Amennyiben az intézményeket, a tanárokat, a diákokat és a szülőket egyetlen élő, interaktív digitális ökoszisztémába és hálózatba kapcsoljuk össze, lebonthatjuk az elszigeteltség falait. Ha az iskolán kívüli, játékos tanulási formákat rendszerszinten elismerjük, a pedagógusokat pedig a kiemelkedő szakmai munka és az integrációs többletmunka anyagi és mentális kompenzálásával valóban motiválttá tesszük, egy olyan teljesítményorientált, modern és igazságos oktatási környezetet hozunk létre, amely képes kitermelni a vajdasági magyar jövő vezetőit és szakembereit.

Átfogó motivációs, tartalmi és strukturális reformot indítunk a vajdasági magyar oktatásban, amely az alábbi kulcspillérekre épül:

- A Vajdasági Magyar Oktatási Digitális Hálózat és Challenge Platform: Létrehozunk egy forradalmian új, integrált digitális hálózatot, amely közvetlenül összekapcsolja az intézményeket, a tanárokat, a gyerekeket és a szülőket, biztosítva mindenki számára az aktív részvételt és a fejlődési lehetőségeket.

- A diákok számára: Elindítunk egy modern, gamifikált (játékosított), „challenge-alapú” (kihívásokra épülő) digitális platformot. Ezen a felületen a gyermekek folyamatos motiváció fenntartása mellett olyan kulcsfontosságú tudást, modern készségeket és képességeket sajátíthatnak el, amelyeket a hivatalos szerb állami oktatási rendszer egyáltalán nem ír elő: kiemelten a digitális írástudást, a programozási alapokat, a kritikai gondolkodást, a pénzügyi tudatosságot, valamint a magyar nemzeti hagyományok, a helytörténet és a kulturális örökségünk mélyebb ismeretét. A kihívások teljesítése közvetlenül becsatornázható az ösztöndíjrendszerbe.
 - A tanárok számára: A hálózat zárt szakmai fórumként, közös digitális tudástárként működik. Itt a pedagógusok megoszthatják egymással a jó gyakorlatokat, innovatív tananyagaikat, digitális segédanyagaikat, és határokon átnyúló közös munkacsoportokat alakíthatnak ki a módszertani megújulás érdekében.
 - A szülők számára: A platform teljes átláthatóságot biztosít az oktatási folyamatokra. Személyre szabott nevelési tanácsokkal, pszichológiai és módszertani jó gyakorlatok megosztásával segíti a szülői közösséget, emellett professzionális, folyamatos pályaorientációs modulokkal támogatja a családokat a továbbtanulási döntések meghozatalában.
 - Az intézmények számára: Strukturált digitális hidat építünk a vajdasági iskolák, valamint az anyaországi és más külföldi magyar tanintézmények között, lehetővé téve a közös projekteket, diákcsera-programokat és intézményi partnerségeket.
- Aktivitásalapú ösztöndíjrendszer és tehetséggondozás: A tanulás serkentésére már az általános iskola első éveitől kezdve kidolgozunk egy átfogó teljesítmény- és aktivitásalapú ösztöndíjrendszert. Ez a rendszer nem csupán a száraz osztályzatokat, hanem kiemelten a tanulmányi versenyeken való részvételt, a közösségi aktivitást, a Challenge Platformon nyújtott teljesítményt és az iskolán kívüli fejlesztő programokban végzett többletmunkát is elismeri és anyagilag is jutalmazza. Erőteljesen támogatjuk az iskolán kívüli tanulási formákat, az élményalapú oktatást, a versenyfelkészítést és az interaktív tantárgykiegészítő alkalmazások fejlesztését.
 - A pedagógusok anyagi és erkölcsi megbecsülése: Szakítunk a teljesítményt figyelmen kívül hagyó szemlélettel. Bevezetjük a Tanárok Külön Motivációs Rendszerét: azt a pedagógust, aki az órákon túl is többet tesz a gyermekekért – versenyekre készít fel, innovatív digitális tananyagot fejleszt, challenge-eket koordinál, vagy közösségi programokat szervez –, kiemelt anyagi juttatásokkal és szakmai elismeréssel jutalmazzuk. Ezzel párhuzamosan, az esélyegyenlőség és a közoktatási inklúzió jegyében, anyagilag és mentálhigiénés (szupervíziós) téren is kompenzáljuk a tanárok integrációs és felzárkóztatási többletmunkáját, valamint az ezzel járó lelki terheket, miközben bővítjük a támogató fejlesztőpedagógusi és pszichológusi hálózatot, elérhetővé tesszük minden magyarul tanuló diák számára a szakszolgálatot anyanyelvén is.
 - Felsőoktatási ugrás és stratégiai utánpótlás: Az értelmiségi bázis megerősítésére a szabadkai MTTK-t multidiszciplináris magyar felsőoktatási központtá, a vajdasági magyarság számára kritikus hiányszakmák (gazdasági, informatikai, adattudományi, műszaki és mérnöki szakok) magas szintű képzőhelyévé és startup-inkubátorrá fejlesztjük, hogy a piacképes tudást itthon adjuk át. A kritikus pedagógus-utánpótlás biztosítására célzott, kiemelt MNT-kvótákat és vonzó tanári életpályamodelleket indítunk el a pályaválasztó fiatalok számára.
 - Minőségbiztosítás, hibrid oktatás és szerb nyelvoktatás-reform: Bevezetjük a szigorú tankönyv-minőségbiztosítást. Felállítunk egy független oktatási szakmai testületet és rendszeres tanári fórumokat a politika és az oktatás szétválasztására. A rendszer stabilitása érdekében működtetjük a Vajdasági Magyar Oktatási Monitoring Rendszert (a kulcsfontosságú teljesítménymutatók – KPI-ok – és a lemorzsolódási adatok pontos követésére). A

szórványterületek és a kis létszámú iskolák diákjainak megsegítésére kiépítjük a Magyar Digitális Iskolahálózatot, amely a hibrid (jelenléti és online) oktatás segítségével biztosítja a minőségi magyar nyelvű oktatáshoz való hozzáférést ott is, ahol a fizikai szaktanári ellátottság nem megoldott. Végül a szerb nyelvet – a diákok hazai versenyképességének és érvényesülésének érdekében – teljesen új alapokra helyezzük: idegen nyelvként, kommunikációfókuszaltan, modern módszertannal és kizárólag erre kiképzett anyanyelvi oktatókkal fogjuk tanítani.

Üzenet: **A tudás érték, a jövő a tét – kineveljük a vajdasági magyar értelmiséget!**

7. A magyar nyelv ne csak jog legyen, hanem mindennapi valóság és gazdasági előny – Papírforma jogok helyett presztízs a HR piacon

Bár a magyar nyelv hivatalos használatára vonatkozóan papíron szigorú szabályok léteznek, a gyakorlati megvalósítás gyerekcipőben jár, és a valóságban sokszor egyáltalán nem működik. A helyi önkormányzatokban, köztársaságokban, a rendőrségen, az egészségügyben és a bíróságokon a valós kétnyelvűség hiánya és a magyarul beszélő ügyintézők elégtelen száma miatt folyamatosan sérülnek a polgárok alapvető jogai. Ráadásul az elektronikus közigazgatási rendszerek, állami hivatalok és digitális ügyintézési felületek nem biztosítanak teljes értékű, akadálymentes anyanyelvi hozzáférést, ami közönyhöz, tétlenséghez és a nyelv presztízsének rohamos csökkenéséhez vezet.

Ha a magyar nyelv hivatalos használatát kiszabadítjuk a jogszabályok száraz elvontságából, és a mindennapi élet kötelező, szigorúan ellenőrzött valóságává tesszük, növelhetjük közösségünk önbecsülését és megtartó erejét. Amennyiben Szerbia EU-csatlakozási tárgyalásai során az MNT kulcsszerepet vállalva következetesen megköveteli az alkotmányos jogok érvényesítését és a számarányos foglalkoztatást, a kétnyelvűség valós gazdasági előnnyé válik. Ez a fordulat elérné, hogy a magyar nyelv ismerete komoly piaci pluszt jelentsen a HR piacon, ami közvetlenül ösztönözné a helyi értelmiség szülőföldön maradását.

Határozott politikai és igazgatási fellépéssel elérjük a nemzeti kisebbségek jogainak gyakorlati érvényesítését: a legfrissebb népszámlálási adatok alapján követeljük a munkahelyek részarányos és etnikailag arányos felosztását a közigazgatásban, az igazságszolgáltatásban és az egészségügyben. Törvényi alapon rögzítjük a magyar nyelvhasználat minimális intézményi feltételeit azokon a településeken, ahol a magyar hivatalos használatban van: kötelezővé tesszük a megfelelő számú magyarul beszélő ügyintéző jelenlétét, a kétnyelvű dokumentumok, nyomtatványok és tájékoztatók teljes körű elérhetőségét, valamint a teljes értékű magyar nyelvű ügyintézés biztosítását. Határozottan elvárjuk és ellenőrizzük, hogy az elektronikus közigazgatási rendszerek, hivatalos állami weboldalak és digitális ügyintézési felületek, magyar nyelven is teljes értékűen, akadálymentesen és korszerű módon működjenek. Végezetül egyértelműen meghatározzuk azokat a specifikus munkaköröket – különösen az egészségügy, az igazságszolgáltatás és az oktatás területén –, ahol a magyar nyelv ismerete elengedhetetlen, vagy előnyt jelentő feltétel, a jogsértések felszámolására pedig azonnali, határidős panaszrendszert, gyors kivizsgálást, és egy nyilvános, éves nyelvhasználati jelentést vezetünk be.

Üzenet: **A magyar nyelv akkor él, ha használjuk!**

8. Hazavárjuk a fiatalokat – Bürokratikus falak helyett gördülékeny életpálya

Sok vajdasági magyar fiatal Magyarországon, Európa más országaiban vagy a világ különböző pontjain tanul. Sokan közülük nem azért nem térnek haza, mert nem kötődnek Vajdasághoz, hanem mert nem látnak kiszámítható jövőt, szakmai perspektívát és valódi lehetőségeket itthon. A fiatalok nem elsősorban azért mennek el, mert elveszítették identitásukat, hanem mert elveszítették a jövőbe vetett bizalmukat. A hazatérni vágyókat ráadásul a diplomahonosítás rendkívül nehézkes, lassú és átláthatatlan bürokratikus folyamata fogadja, miközben a közösségünk teljesen magára hagyja őket a munkaerőpiacon, ami a magasan képzett humán erőforrások és szakemberek végleges elvesztéséhez vezet.

Ha a hazatérés kérdését nem elszigetelt adminisztratív problémaként, hanem egy összefüggő oktatási, gazdasági és közösségi kérdésként kezeljük, képesek leszünk megtörni ezt a romboló elvándorlási spirált. A bürokratikus akadályok lebontásával, célzott elhelyezkedési programokkal és a helyi vállalkozásokkal való közvetlen összekapcsolással hidat építhetünk a megszerzett külföldi tudás és a szülőföld között. Ha elismerjük, hogy aki elment, az nem elveszett ember, hanem a közösségünk tudásának, tapasztalatának és kapcsolati tőkéjének felbecsülhetetlen része, akkor a fiatalokat nemcsak megszólítani tudjuk, hanem valódi, kézzelfogható okot teremtünk arra, hogy hazatérjenek, itt dolgozzanak, itt alapítsanak családot és itt építsenek jövőt.

Egyszerűbbé, gyorsabbá és kiszámíthatóbbá tesszük a diplomahonosítással kapcsolatos ügyintézkést az MNT közvetlen intézményi és jogi közbenjárásával. Személyre szabott információs és mentorprogramot hozunk létre a külföldön tanulóknak, pályakezdési programokat indítunk, valamint célzott gyakornoki lehetőségeket szervezünk a helyi cégeknél és intézményeknél. A Vajdasági Magyar Hálózaton belül létrehozuk a **Vajdasági Magyar Diaszpóra Hálózatot**, egy modern digitális kapcsolati platformot, amely segíti a külföldön élő fiatalok és szakemberek kapcsolatának folyamatos fenntartását a közösséggel, elősegítve a tudástranszfert és a hazatérést. Összekapcsoljuk a hazatérő fiatalokat a helyi intézményekkel, vállalkozásokkal és közösségi lehetőségekkel, a gazdasági támogatásokat pedig közvetlenül összekötjük a hazatérő fiatal párok lakhatási, gyermeknevelési és családalapítási segélyezésével.

Üzenet: **Ne csak a szíved húzzon haza – a lehetőségek és a szülőfölded is várnak!**

9. Tiszta választásokat és valódi, független képviselőket – Torz feltételek helyett egyenlő esélyek

A Magyar Nemzeti Tanács jelenlegi legitimitását és közösségi bizalmát súlyosan veszélyezteti, hogy a választási folyamatok nem nyújtanak egyenlő kampányfeltételeket minden résztvevő számára. A közösségi intézmények, erőforrások, hirdetési pénzek és kommunikációs felületek egyoldalúan, politikai előnyként és eszközként jelennek meg egyetlen pártpolitikai szereplő számára, és nem mellel a választói névjegyzék ellenőrzése sem transzparens. A verseny feltételeinek előre történő torzulása kioltja a valódi választás lehetőségét.

Ha a választási folyamatokat teljesen átláthatóvá, tisztessgessé és ellenőrizhetővé tesszük, visszaadhatjuk az MNT valódi közösségi méltóságát és hitelét. Amennyiben független civil szervezeteket és megfigyelőket vonunk be a folyamatokba, és garantáljuk a közösségi források és a média pártatlan használatát, olyan valódi képviselőt születik, amely alkalmas lesz a szigorú alkotmányos jogérvényesítésre Szerbia EU-csatlakozási tárgyalásai során is.

Kezdeményezzük a választói névjegyzék rendszeres, nyilvános frissítését és átlátható ellenőrzését. Törvényi garanciákkal biztosítjuk a médiához való kiegyensúlyozott, pártatlan hozzáférést és az egyenlő kampányfeltételeket, szigorúan megtiltva a közpénzek és közösségi eszközök kampánycélú kisajátítását. Független megfigyelők és civil szervezetek kötelező bevonásával követjük a választási folyamatokat, szavatolva, hogy minden szavazat valós súllyal szerepeljen a közös jövő alakításában.

Üzenet: **Minden szavazat számít!**

10. Egy közösség, ahol jó fiatalnak lenni – Passzív ifjúságpolitika helyett dinamikus nemzetközi integráció

A vajdasági magyar ifjúságpolitika jelenleg híján van a modern, rendszerszintű struktúráknak; a kamasz korosztály, az egyetemisták és a fiatal felnőttek teljesen kiszorulnak a valós közösségi, kulturális és döntéshozatali terekből. A tehetséges és tenni vágyó pályakezdők előtt hiányzik egy jól koordinált, mérhető életpályamodell, egy olyan átlátható és zárt regionális tehetségpálya, amely az óvodától és az iskolapadon át, egyenesen a munkaerőpiacig vezetné őket. A nemzetközi csereprogramokba, a szakmai hálózatokba és a globális ifjúsági körforgásba való bekapcsolódás esetleges és elszigetelt, ami beszűkíti a fiatalok távlatait, gyengíti a helyi elkötelezettséget, és felerősíti a visszafordíthatatlan elvándorlási kedvet.

Ha az ifjúsági stratégiát kiemeljük a formális bürokrácia kereteiből, és létrehozunk egy élő, lökötő, az egész régiót átfogó ifjúsági hálózatot, a fiatalok nem elhagyni akarják majd a szülőföldjüket, hanem itthon válnak a közös jövő aktív alakítóivá. Ha a tehetség gondozását összekötjük az első munkahely-programokkal, a modern közösségi, sport és e-sport terekkel, valamint a nemzetközi mobilitási lehetőségekkel, olyan vonzó szellemi és kulturális közeget teremthetünk, amely bizonyítja: itthon is lehetsz sikeres! Erős közösségek ugyanis ott születnek, ahol a jövő nemzedéke valós fejlődési lehetőséget kap, a közös események és a sport pedig kézzelfogható módon köti össze az embereket és a településeket.

Egy kiterjedt és szervezett vajdasági magyar ifjúsági hálózat kiépítését szorgalmazzuk, amely közös regionális és helyi eseményekkel, egyetemi körutakkal, valamint új fejlődési lehetőségekkel szövi át a teljes közösséget. Ennek keretében lehetőséget teremtünk olyan ifjúsági programok és képzések létrehozására, amelyek segítik a modern tudás megszerzését, a pályakezdést, a vezetői készségek fejlesztését, a startup-inkubációt és a közösségi szerepvállalást. Intézményesítjük az első munkahely-programokat, a mentorhálózatokat, a gyakornoki lehetőségeket, és kiépítjük a komplex „ovi-általános iskola-középiskola-felsőoktatás-munkaerőpiac” regionális tehetségpályát. Kiemelten szorgalmazzuk a fiatalok bekapcsolását a nemzetközi körforgásba: támogatjuk az uniós Erasmus+ programokat, a nemzetközi csereprogramokat, a szakmai kapcsolatépítést, az ifjúsági együttműködések és konferenciákat, hogy a külföldön megszerzett tapasztalatot és kapcsolatokat a fiatalok itthon kamatoztathassák. Különös tekintettel a kamasz korosztályra, támogatjuk az ifjúsági fesztiválok, kulturális események, kvízestek, kreatív műhelyek, játékos közösségi programok, valamint az e-sport és a digitális közösségi terek kialakítását. Végezetül

fejlesztjük a sportot, mint az egészség és az életminőség alapját: támogatjuk a gyermeksportot, a tömegsportot, az iskolai sportprogramokat, a rendszeres közösségi sporteseményeket, valamint minden településen felújítjuk és modernizáljuk a sportpályákat, közösségi sporttereket és szabadtéri sportlétesítményeket.

Üzenet: **Teret a fiataloknak, hálózatot és kapcsolódást – itthon építünk jövőt!**

11. Megmaradási és népesedési stratégia – Ad hoc reakciók helyett tudományos megalapozottságot és biztos életpályát!

A vajdasági magyar közösség előtt álló legnagyobb kihívás ma a folyamatos népességfogyás, az elvándorlás, az asszimiláció erősödése és a jövőbe vetett bizalom megrendülése. A két legutóbbi népszámlálás között a vajdasági magyarság 68 250 főt, vagyis közel minden negyedik magyarját elveszítette. Ez közel 27 százalékos népességcsökkenést jelent. Ez egyértelmű bizonyítéka annak, hogy az elmúlt időszak közösségpolitikája nem tudott hatékony választ adni a legsúlyosabb problémáinkra. A korábbi Magyar Nemzeti Tanács és a VMSZ vezetése nem alakított ki olyan hosszú távú stratégiát, amely képes lett volna érdemben lassítani ezeket a folyamatokat. Különösen súlyos hiányosság, hogy a megmaradás kérdését ma sem támasztják alá pontos mérések és folyamatos elemzések. Hiányoznak a számszerűsíthető célok, a teljesítménymutatók és a rendszeres visszacsatolások, ezért sok esetben nem állnak rendelkezésre pontos adatok arról, hogy mely településeken gyorsul a fogyás, honnan költöznek el legnagyobb arányban a fiatalok, hol szűnnek meg magyar osztályok, vagy mely térségekben gyengül leginkább a magyar közösségi jelenlét. Egy közösség jövőjét nem lehet találgatásokra építeni – megbízható adatokra és azok alapján meghozott döntésekre van szükség.

Ha őszintén szembenézünk a valósággal, látnunk kell, hogy a fiatalok többsége nem azért hagyja el a szülőföldjét, mert feladta identitását, hanem mert nem lát maga előtt kiszámítható jövőt. Az elvándorlás egyik fő oka az a hosszú éveken át kiépült autokratikus rendszer, amelyben a politikai lojalitás fontosabb a teljesítménynél és az egyenlő esélyeknél. A megmaradás alapja ezért a biztos életpálya, a gazdasági perspektíva és egy élhető, szabad közösségi környezet. Ha a döntéseket tudományos kutatásokra, hiteles adatokra és mérhető eredményekre építjük, olyan közösséget teremthetünk, ahol érdemes maradni, dolgozni és családot alapítani. A vajdasági magyarság jövője a nyitottságon, a teljesítmény megbecsülésén és az együttműködésen múlik.

Közösségünk jövőjét egy hosszú távú, átgondolt és valós adatokra épülő stratégiával tervezzük meg. Létrehozuk az MNT keretein belül a *Népesedési és Jóléti Bizottságot*, amely rendszeresen gyűjti, elemzi a demográfiai, oktatási, gazdasági és társadalmi adatokat, valamint évente átfogó, nyilvános jelentést készít a vajdasági magyarság helyzetéről. Támogatjuk egy akkreditált kisebbségkutató intézet létrehozását, amely szociológiai, gazdasági, történeti és jogi kutatásokkal, indikátormérésekkel segíti a hosszú távú tervezést és a közösségi döntések tudományos megalapozását. A stratégia gyakorlati részeként – a nagyberuházások helyett – közvetlen, célzott programokkal támogatjuk a fiatal családokat, javítjuk a családalapítás és a pályakezdés feltételeit, bővítjük a magyar bölcsődei és óvodai férőhelyeket, megerősítjük a szórványban élő közösségeket, valamint nyitott és befogadó módon szólítjuk meg a vegyes házasságban élő családokat is.

Üzenet: **A megmaradás a legfontosabb közös ügyünk – itthon vagy otthon!**

12. Határok nélkül összekapcsolódva – Világméretű közösségi hálózat

A vajdasági magyarság ma már nem csak Vajdaságban él. Több tízezer vajdasági magyar lakik Magyarországon, Nyugat-Európában vagy a világ más pontjain, miközben a jelenlegi intézményrendszer statikus, elszigetelt módon működik, és nem tesz lépéseket a Kárpát-medencei vagy nemzetközi szakmai hálózatok kiépítésére. Nem létezik olyan átfogó stratégia, amely felmérné az elvándorlás valós okait, a külföldre költözőket pedig a rendszer hajlamos elveszett tagként kezelni, háttérbe szorítva az anyaországi és európai hálózatosodás lehetőségeit. Ez a földrajzi bezártság óriási luxus, amely elvágja az itthonmaradottakat a diaszpórában felhalmozott szellemi tőkéktől.

Ha elismerjük, hogy a mai világban közösségünk határai már nem kizárólag földrajzi határok, és a külföldre került vajdasági magyarokat a jövőnk élő, aktív és értékteremtő részeként kezeljük, egy megállíthatatlan globális hálózatot építhetünk. Aki elment, nem vész el, hanem továbbra is a közösségünk tudásának, tapasztalatának, kapcsolati hálójának és nemzetközi jelenlétének szerves része. Ha ezt a hatalmas erőt digitális és szakmai csatornákon keresztül szisztematikusan visszakapcsoljuk Vajdaság jövőjéhez, nemcsak az itthoni bázist erősítjük meg, hanem olyan valós életfeltételeket teremtünk, amelyek miatt érdemes lesz maradni és érdemes lesz visszatérni is.

Kialakítunk egy korszerű kapcsolati és diaszpóra-stratégiát, és megalapítjuk a Vajdasági Magyar Diaszpóra Hálózatot, amely digitális közösségi platformokon, szakmai és kulturális együttműködések, mentorprogramok és közösségi események keresztül kapcsolja össze a vajdasági magyarokat világszerte. Olyan intézményes rendszereket és koordinációs irodát hozunk létre, amelyek célzottan segítik a hazatérni kívánó fiatalokat és családokat, valamint elősegítik a szakmai, gazdasági és közösségi kapcsolatok kiépítését. Rendszeres tudományos vizsgálatokkal és indikátormérésekkel elemezzük, hogy a fiatalok és a családok milyen okok miatt hagyják el a szülőföldjüket, és milyen feltételek szükségesek az itthoni jövőképhez. Külön kiemelt figyelmet fordítunk a szórványban élő magyar közösségekre, és a kölcsönös támogatás jegyében határozottan erősítjük a stratégiai kapcsolatot Magyarországgal, a külföldi magyar közösségekkel, a szerb állami intézményrendszerrel és más nemzeti kisebbségi közösségekkel is.

Üzenet: **A vajdasági magyarság világméretű közösségi hálózat!**

13. Átlátható támogatásokat, politikai kivételezés nélkül – Korrupció és lojalitás helyett zéró tolerancia, és független audit

A közösségnek szánt támogatási pénzek elosztását jelenleg a politikai lojalítasalapú osztogatás, a transzparencia teljes hiánya, és a kliensrendszer működtetése jellemzi. A pályázati döntések háttere, a pontozások és a pénzfelhasználási beszámolók rejtve vannak a nyilvánosság elől, ami rombolja a közbizalmat és kiszolgáltatottá, sebezhetővé teszi a civil szférát. A közpénzek politikai jutalomként való kezelése és a kivételezés súlyos morális válsághoz vezet.

Ha bevezetjük a zéró tolerancia elvét a korrupcióval szemben, és minden forrást szigorúan nyilvános, digitalizált és mérhető rendszeren keresztül osztunk el, visszaállíthatjuk a közösségi

hitelt. A transzparencia működési kultúrává alakításával garantáljuk, hogy a civil szervezetek és vállalkozások kizárólag szakmai szempontok, valamint a közösségre gyakorolt valós társadalmi hatásuk alapján fejlődhessenek, függetlenül a politikától.

Minden Magyarországról érkező és helyi támogatás elosztását egy teljesen nyilvános, digitalizált pályázati rendszerre bízuk, kizárva a politikai hovatartozást. Elindítunk egy keresővel ellátott digitális támogatási adatbázist, ahol látható minden pályázó, a cél, az odaítélt összeg, a szakmai pontozás, és a döntéshozók névsora indoklással együtt. Kötelező jelleggel bevezetjük az éves független pénzügyi auditot, az MNT és az összes általa alapított vagy felügyelt intézmény, alapítvány esetében, a közbizalom teljes helyreállítására.

Üzenet: **A bizalom az átláthatósággal kezdődik!**

14. Átlátható gazdaságfejlesztés és digitális hubok – Oligarchikus modell helyett KKV-k és digitális nomádok

A vajdasági magyar közösség hosszú távú megmaradásának és számbeli stabilizálásának legfőbb gátja ma a gazdasági bizonytalanság, és a jövőkép hiánya. A fiatalok és a családok szülőföldön maradását nem lehet kizárólag érzelmi kötődésre és a nemzeti identitásra alapozni, ha a mindennapi megélhetés és a tisztességes boldogulás feltételei nem adottak.

A jelenlegi vajdasági gazdaságfejlesztési és támogatási modell előtt álló legnagyobb kihívás az, hogy a források elosztása sokszor elszigetelten, zárt ajtók mögött és a politikai lojalitás elve mentén zajlik. Ez a gyakorlat torzíja a piaci versenyt, elszívja a levegőt a valódi tehetségek és az életképes ötletek elől, valamint mélyíti a társadalmi igazságtalanság érzetét. Ezzel párhuzamosan a meglévő vajdasági magyar vállalkozói és szakmai közösségek atomizáltak, hiányoznak a tudást és piaci lehetőségeket megosztó élő hálózatok.

A hagyományos mezőgazdaság és a kisvállalkozói szektor lassan, nehezen reagál a 21. századi globális kihívásokra – mint a klímaváltozás vagy az automatizáció –, miközben a modern digitális és kreatív iparágak fiatal szakemberei tömegesen vándorolnak el, mert itthon nem találhatnak támogatást, high-tech infrastruktúrát.

Ha a gazdaságfejlesztést és a pályázati pénzek elosztását (beleértve a Prosperitási Alapítvány programjait is) teljes mértékben kivesszük a politikai részrehajlás hatásköréből, és egy teljesen átlátható, független szakmai bizottságok által felügyelt, objektív pontrendszerre épülő modellre cseréljük, akkor helyreállíthatjuk a közösségi bizalmat és az esélyegyenlőséget.

Amennyiben a gazdasági támogatásokat közvetlenül összekapcsoljuk mérhető demográfiai és nemzeti közösségi vállalásokkal, a gazdasági tőke a megmaradásunk közvetlen, funkcionális zálogává válik. Ha az így felszabaduló energiákkal radikális agrárdigitalizációt hajtunk végre, összekapcsoljuk a hazai vállalkozói hálózatokat, és kiépítjük a távmunkát biztosító modern digitális infrastruktúrát, képesek leszünk a nyugat-európai szintű jövedelmeket és életminőséget Vajdaságba hozni, megfordítva az elvándorlási spirált.

Kezdeményezzük az MNT keretein belül egy önálló, állandó jelleggel működő *Gazdaságfejlesztési és Régiófejlesztő Bizottság* létrehozását. Ez a testület nem hivatali aktákat tologat, hanem rendszeresen elemzi a vajdasági magyar közösség valós gazdasági helyzetét, stratégiai fejlesztési javaslatokat készít, és közvetlen hidat épít a vállalkozók, gazdák, szakemberek és a potenciális külföldi befektetők között.

A gazdasági önrendelkezést az alábbi öt, egymással szorosan összefüggő pillér mentén valósítjuk meg:

- **Teljesen transzparens, tiszta pályázati rendszerek:** Véget vetünk a politikai alapon meghozott döntéseknek és a haveri kapitalizmusnak. Olyan rendszert vezetünk be, ahol minden egyes pályázatot független szakmai bizottság bírál el, egy előre nyilvánosságra hozott, szigorú és objektív pontrendszer alapján. A teljes pályázati folyamat – a benyújtástól az értékelésen át a kifizetésekig és a hatásvizsgálatokig – digitálisan, mindenki számára nyomon követhető és elszámoltatható lesz. A siker záloga kizárólag a szakmai érdem, az üzleti életképesség és a közösségi hasznosság lehet.
- **A támogatások demográfiai és közösségi fókuszú reformja:** A nagyméretű vállalkozói és mezőgazdasági támogatásokat közvetlenül összekötjük a helyi közösség megtartását szolgáló, mérhető vállalkozásokkal. Elvárjuk és pontozzuk, ha egy támogatott cég vállalja a magyar nyelvű osztályok védnökségét, garantálja a kétnyelvű ügyintézés, helyi munkahelyeket teremt, vagy partnerséget vállal a szórványban működő magyar szervezetekkel. Így a gazdasági siker közvetlenül a nemzeti megmaradást finanszírozza.
- **Vállalkozói hálózatok és szakmai közösségek összekapcsolása:** Erőtéljes, szervezett együttműködést alakítunk ki a vajdasági magyar vállalkozók és szakemberek között. Olyan platformokat és üzleti klubokat hozunk létre, amelyek szisztematikusan segítik a felhalmozott tudás, a gyakorlati tapasztalat, a technológiai know-how és a hazai vagy nemzetközi piaci lehetőségek megosztását. Ezzel egy zárt, egymást segítő és egymástól vásárló, rugalmas gazdasági ökoszisztémát építünk ki.
- **Radikális agrármodernizáció és feldolgozóipari ugrás:** A vajdasági magyar agrárium versenyképességét a legmodernebb technológiák segítségével emeljük új szintre. Kiemelten támogatjuk a precíziós mezőgazdaság elterjedését, az intelligens és víztakarékos öntözési rendszerek kiépítését, a klímaváltozáshoz alkalmazkodó termelési megoldásokat, a dróntechnológiát és a teljes körű agrárdigitalizációt. Ezzel párhuzamosan megerősítjük a gazdák számára elérhető gyakorlati, szakmai tudásátadást és a folyamatos továbbképzéseket. Nem nyersanyagot akarunk exportálni: támogatjuk a magasabb hozzáadott értékű termelést, a kis szériás családi élelmiszer-feldolgozást, a prémium helyi márkák fejlesztését, a közvetlen értékesítési csatornákat, valamint a mezőgazdasághoz kapcsolódó feldolgozóipar strukturális megerősítését.
- **Digitális gazdaság, Távmunka Hubok és az Élhető Falvak Program:** Támogatjuk az induló vállalkozásokat (startupokat), az informatikai fejlesztéseket, az innovációt, valamint az energiahatékony és fenntartható, környezetbarát technológiák elterjedését. Modern közösségi irodákat (Co-working és Digitális Nomád Hubokat) hozunk létre a nagyobb csomópontokon, és célzott adókedvezményekkel, mentorálással segítjük, hogy a fiatal IT-sok, kreatív szakemberek külföldi piacokra dolgozhassanak úgy, hogy fizikailag Vajdaságban élnek, itthon költik el a jövedelmüket és itthon alapítanak családot. Ezzel párhuzamosan elindítjuk az Élhető és Életképes Falvak Programot, amely a helyi mikrogazdaság fejlesztésével, a családi vállalkozások kiemelt támogatásával, a megújuló energiaforrások elterjesztésével és a közösségi infrastruktúra javításával növeli a magyar falvak megtartó erejét. Különös figyelmet szentelünk a magyar többségű kistérségek, a szórványterületek, valamint a Tisza menti térség komplex (gazdasági, turisztikai, mezőgazdasági és intézményi) fejlesztésének, új növekedési zónát hozva létre.

Üzenet: **Esélyegyenlőség a pályázatokban, kiszámíthatóság a megélhetésben – a politikai lojalitást felváltja a tiszta szakmai teljesítmény!**

15. Élhető Vajdaságot, kishatárátkelőket és korszerű infrastruktúrát – Elszigetelt települések helyett okos és tiszta régiók

A vajdasági magyar közösség jövője jelenleg elszigetelt, kiürülő és lemaradó településekre tagozódik, ahol a szülőföld szeretete önmagában már nem elég a maradáshoz. Sok magyar többségű és szórványterület küzd a tömegközlekedés teljes leépülésével, a hiányos közműrendszerekkel és a lassú digitális infrastruktúrával. Az ingázó munkavállalók és diákok mindennapjait ellehetetleníti a korlátozott határmenti átjárhatóság, miközben a környezetbiztonságot érintő súlyos problémák – mint a Krivaja és más regionális vízfolyások kritikus szennyezettsége – évek óta tehetetlenül és megoldatlanul maradnak, radikálisan rontva az emberek életminőségét.

Ha elismerjük, hogy a fiatal családok megtartásához, a családalapításhoz és a hosszú távú jövőtervezéshez modern, élhető településekre és kiszámítható regionális fejlődésre van szükség, megteremthetjük a fenntartható szülőföld alapjait. Amennyiben szakítunk az egyoldalú, kizárólag nagyvárosi központokban gondolkodó fejlesztéspolitikával, és a forrásokat decentralizált módon a kisebb közösségek infrastrukturális megerősítésére irányítjuk, egyensúlyt teremthetünk a régiók között. Az okos települési megoldások és a határmenti mobilitás kibővítése olyan vonzó, tiszta és korszerű környezetet eredményez, amelyben a fiatalok hosszú távon is itthon képzelik el az életüket.

Stratégiai fejlesztési programot indítunk Észak-Vajdaság és a Tisza-mente komplex megerősítésére, felszámolva a települések közlekedési elszigeteltségét. Az MNT-n keresztül határozott igazgatási partnerséget építünk ki a határ menti közlekedési kapcsolatok fejlesztésére, és a kishatárátkelők nyitvatartásának bővítésére az ingázók védelmében. Kiemelt célként támogatjuk a vasútvonalak újjáépítését, a települések közötti tömegközlekedés fejlesztését és helyreállítását, a regionális kerékpárút-hálózatok kiépítését, valamint a gyors internet és a modern digitális infrastruktúra biztosítását minden településen. A nagyberuházások helyett a forrásokat a fiatal családokat támogató, élhető települési környezet kialakítására, közösségi terek, parkok, és decentralizált regionális beruházások fejlesztésére csoportosítjuk át. A környezetbiztonság érdekében radikálisan fellépünk a szennyezett vízfolyások és hiányos közművek felszámolásáért: kiemelten támogatjuk a Krivaja és más regionális vízfolyások rehabilitációját, valamint a szennyvízkezelési rendszerek fejlesztését. Végezetül, a települések működésének javítására fokozatosan bevezetjük az okos (smart) megoldásokat, az intelligens közvilágítást, a digitális ügyintézt, valamint a korszerű közlekedési és közösségi információs rendszereket.

Üzenet: **Otthont építünk, nem csak infrastruktúrát!**

16. Erős Vajdaságot és kiszámítható regionális közösségi jövőt – Központi elvonások helyett autonóm, összefogó térségek

Vajdaság Autonóm Tartomány jelenlegi helyzetét a fokozódó központi elvonások, a tartományi hatáskörök csorbulása és a helyi döntési jogkörök elsorvadása jellemzi Belgrád részéről. A magyar többségű és szórványtelepülések elszigetelten, egymástól függetlenül működnek, ami gyengíti a

regionális érdekérvényesítő képességet és korlátozza a kulturális, fejlesztési források hatékony felhasználását. Az államigazgatási központosítás ellehetetleníti a helyi megmaradást.

Ha következetesen fellépünk Vajdaság alkotmányos és tartományi autonómiájának megerősítése mellett, visszaadhatjuk a döntési jogot az itt élő közösségek kezébe. A települések elszigetelt működése helyett egy egymást erősítő, integrált regionális egységben kell gondolkodnunk, ahol a közös természeti és intézményi erőforrások kiaknázásával egy stabil, biztonságos és kiszámítható regionális jövőt építünk fel.

Határozottan követeljük a tartomány számára alkotmányosan biztosított hatáskörök és források maradéktalan érvényesítését, valamint garantáljuk a kisebbségi intézmények fix, számarányos részesedését a költségvetési elosztásnál. Kidolgozzuk a Tisza-menti térség hosszú távú komplex fejlesztési koncepcióját, amelyben Ada, Zenta, Magyarkanizsa, Csóka, Óbecse és Törökbecse egyetlen koordinált regionális egységként működik együtt. Megerősítjük a helyi közösségi életet és a közbiztonságot a helyben maradás szavatolása érdekében.

Üzenet: **Együttműködő közösségek, erősebb Vajdaság!**

Finanszírozási terv és megvalósítási sorrend

A VMÚ programjának megvalósítása négy alapvető forrásra épül:

1. **A meglévő MNT-források újraszervezése és auditja:** Első lépésként teljes pénzügyi és módszertani átvilágítást készítünk az MNT működéséről, pályázatairól, intézményi támogatásairól és programkiadásairól. Nem több pénzt ígérünk először, hanem tisztább, számszerűsíthető rendszert: minden támogatás, döntés, pontozás, szerződés és beszámoló nyilvánosan követhető és KPI-ok alapján mérhető lesz.
2. **Szerbiai, tartományi és önkormányzati források jobb kihasználása:** Oktatás, kultúra, nyelvhasználat, közlekedés, környezetvédelem és infrastruktúra területén célzott, partneri együttműködést alakítunk ki a köztársasági, tartományi és önkormányzati szervekkel.
3. **Magyarországi támogatások átlátható keretek között:** A Magyarországgal való együttműködés fontos erőforrás, de ennek intézményes, kiszámítható és teljesen nyilvános, pártpolitikától mentes rendszerben kell működnie.
4. **Európai uniós, határon átnyúló és nemzetközi pályázatok:** Külön projektfejlesztő egységet hozunk létre, amely uniós (Interreg, Erasmus+, Creative Europe, Horizon) forrásokat integrál. A nemzeti kisebbségek helyzetének javítását Szerbia egészének versenyképességi és stabilitási tényezőjeként mutatjuk be Brüsszel felé, így

külső alapokból finanszírozzuk a digitális oktatást, az inklúziós programokat, a médiaszereplők nemzetközi beágyazódását és a zöld technológiákat.

Megvalósítási sorrend

Az első év feladata nem a teljes program azonnali finanszírozása, hanem az alapok szigorú rendbetétele: elvégezzük a független pénzügyi átvilágítást; felállítjuk a nyilvános támogatási adatbázist; elindítjuk a pályázati és projektfejlesztő irodát; kialakítjuk az új bizottságok működési kereteit és rögzítjük a mérhető KPI-értékeket; feltérképezzük a külső forrásokat; valamint 3-5 gyorsan megvalósítható pilotprogramot indítunk el a közoktatási inklúzió és a digitális média területén.

A nagyobb, rendszerszintű programokat (MTTK-fejlesztés, kisebbségkutató intézet, gazdaságfejlesztési és digitális hálózatok, faluprogram, tanári életpályamodellek) többéves, szigorúan ütemezett menetrend szerint valósítjuk meg. Minden fejlesztést mérhető célokkal, transzparens indikátorokkal és nyilvános elszámolással hajtunk végre.

Záró gondolat

A vajdasági magyar közösség jövője nem előre megírt történet. Rajtunk múlik, hogy milyen lesz: a szűkülő lehetőségek és a fásultság története, vagy egy erősödő, fejlődő és összetartó közösségé. Hiszünk benne, hogy közösségünk ereje ma is itt van körülöttünk: a családokban, a fiatalokban, a pedagógusokban, a vállalkozókban, az alkotókban és mindazokban, akik nap mint nap tesznek a közös ügyért.

Nem kevesebbet szeretnénk, mint olyan vajdasági magyar közösséget építeni, amely korszerű, nyitott, összekapcsolt és erős. Nem egy szűk elitnek, hanem a teljes vajdasági magyar populációnak kínálunk valós, számszerűsíthető és igazságos alternatívát: a magára hagyott közoktatásban küzdő pedagógustól, az inklúziós segítséget igénylő, lemaradó gyermektől kezdve a modern családi gazdaságokon át, a high-tech startupot, vagy távmunkát építő fiatalig. Egy közösség jövőjét nem a problémák határozzák meg, hanem az, hogy van-e bátorsága új, mérhető és igazságos irányt választani. A jövőt együtt építjük, abban a tudatban, hogy mindenki számíthat ránk.

Tartalom

Nyitó gondolat.....	2
1. Új alapokra helyezzük a közösség jövőjét – Statikus működés helyett dinamikus jövőépítés.....	3
2. Több mint intézmény – Demokratikus képviselő és mérhető teljesítmény.....	3
3. Szakmai vezetőket az intézmények élére – Politikai jutalmak helyett tiszta érdemelvűség.....	4
4. Szabad magyar médiát és modern digitális tartalomgyártást – Pártpropaganda helyett közösségi tartalomgyár.....	5
5. Erős kulturális intézményeket és élő, partneri közösségi tereket – Belterjes rendezvények helyett, nemzetközi értékteremtés.....	6
6. Minőségi magyar oktatást, tudásalapú társadalmat és az értelmiségi utánpótlás nevelése.....	7
7. A magyar nyelv ne csak jog legyen, hanem mindennapi valóság és gazdasági előny – Papírforma jogok helyett presztízs a HR piacon.....	9
8. Hazavárjuk a fiatalokat – Bürokratikus falak helyett gördülékeny életpálya.....	10
9. Tiszta választásokat és valódi, független képviselőt – Torz feltételek helyett egyenlő esélyek.....	10
10. Egy közösség, ahol jó fiatalnak lenni – Passzív ifjúságpolitika helyett dinamikus nemzetközi integráció.....	11
11. Megmaradási és népesedési stratégia – Ad hoc reakciók helyett tudományos megalapozottságot és biztos életpályát!.....	12
12. Határok nélkül összekapcsolódva – Világméretű közösségi hálózat.....	13
13. Átlátható támogatásokat, politikai kivételezés nélkül – Korrupció és lojalitás helyett zéró tolerancia, és független audit.....	13
14. Átlátható gazdaságfejlesztés és digitális hubok – Oligarchikus modell helyett KKV-k és digitális nomádok.....	14
15. Élhető Vajdaságot, kishatárátkelőket és korszerű infrastruktúrát – Elszigetelt települések helyett okos és tiszta régiók.....	16
16. Erős Vajdaságot és kiszámítható regionális közösségi jövőt – Központi elvonások helyett autonóm, összefogó térségek.....	17
Finanszírozási terv és megvalósítási sorrend.....	17
Záró gondolat.....	18
Tartalom.....	19